

Møte for lukkede dører, Lagtinget 25. juni 1934

Møte for lukkede dører i Lagtinget
den 25. juni 1934 kl. 10.00

President: Moseid.

Presidenten: Presidenten foreslår at møtet settes for lukkede dører - og anser forslaget for enstemmig bifalt.

Presidenten foreslår videre at regjeringens medlemmer, de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer samt ekspedisjonschef Hillestad og byråchef Walnum gis adgang til møtet - og anser forslaget for bifalt.

Dagsorden:

Odelstingets beslutning til lov om forandring i lov av 21 juni 1929 om fangst av bardehval (Besl. O. til Innst. O. A.).

Saken i sin almindelighet undergaves debatt.

Anton Jenssen: Den situasjon som har foranlediget de foreliggende endringer i hvalloven, gjorde det nødvendig at visse spørsmål av interesse måtte tas op av statsmaktene og at bindende, regulerende bestemmelser også måtte fastsettes på forskjellige punkter. Saken måtte, slik som den utviklet sig, tas op, og den 2 juni innleverte jeg på interessertes vegne en interpellasjon til regjeringen med spørsmål om hvad regjeringen aktet å foreta i anledning av de opståtte vanskeligheter for norsk hvalfangst og om regjeringen aktet å foreta noe for inngåelse av internasjonal overenskomst om full utnyttelse av hvalen og for bevaring av hvalbestanden. Den 8 juni fikk vi den proposisjon som inneholder de forandringer som det her foreligger forslag om, i hvallovens §§ 3, 4 og 5. De forandringer som her gjøres, det er at Kongen bemyndiges til å gi bindende forskrifter, ved reglement å forby å skyte hval under en viss størrelse, å forby fangst i visse farvann - den såkalte sonerefredning -, begrensning av fangsttiden og endelig til å gi påbud om full utnyttelse av de drepte hval. Det er hvad proposisjonen inneholdt. Videre har departementet i en skrivelse til komiteen foreslått endringer i §§ 11, 12 og 13, gående ut på adgang for departementet til å forby overførsel til fremmed flagg av norske hvalfangstfartøier, samt fullmakt til å forby overførsel også av parter og aktier i slike skib. Denne skrivelse fra departementet til komiteen er datert 15 juni, 2 dager før denne skrivelse, - jeg vet ikke om det har noen sammenheng, men jeg bare nevner det - altså 13 juni, kunde man i pressen se meddelelse om at et større salg fra firmaet Bruun og v.d. Lippe hadde foregått ved salg av hvalkokeriet "Antarctic" med hvalbåter til Japan. Nuvel, det er det som foreligger.

Det kan vel kanskje sies at her egentlig, i hvad der er foreslått i proposisjonen og gjennom det sistnevnte forslag, er kommet et svar på det av mig stillede spørsmål om hvad regjeringen aktet å gjøre, hvad regjeringen vilde foreta sig, og jeg kan være enig i at det her er gitt et ganske tydelig og

godt svar, omenn ikke utførlig. Komiteens innstilling er av 15 juni, altså av samme dato som den nevnte departementsskrivelse. Innstillingen er overensstemmende med proposisjonen, og den tar også op departementets sistnevnte forslag av 15 juni om kontroll med overførsel til fremmed land av hvalskib, parter og aktier. Komiteen har, som den selv sier, hatt liten tid til noen inngående behandling av dette spørsmål, det er så, men jeg vil gjerne få yde også komiteen min anerkjennelse for både raskhet og greit standpunkt. Det er mitt inntrykk at komiteen allikevel har forbedret proposisjonen ikke så lite; den er forbedret ved komiteens enstemmige henstilling til departementet om neste år å forelegge en nærmere utredning og bl.a. ta op til overveielse om Hvalrådet bør omdannes til en rådgivende institusjon, bestående av interesserte fagfolk. Jeg skal ikke komme nærmere inn på det spørsmål nu. Det er imidlertid grunn til å se litt både på Hvalrådets sammensetning og på de resultater som har foreligget efter Hvalrådets råd til statsmyndighetene. Riktignok uttalte statsråden i Odelstingsmøtet om denne sak, at de disposisjoner som har vært foretatt av Regjeringen, har vært foretatt uten råd fra Hvalrådet. Det er dog visse ting - jeg kan gjerne si en bestemt ting, et bestemt inntrykk som gjør at man i interesserte kretser i hvaldistriktene i Vestfold ialfall mener at denne institusjon er meget uheldig sammensatt. Jeg synes at rådet har vært meget uheldig, og mange er engstelig for fortsettelsen. Det gjør at man gjerne vil ha en endring her. Jeg er derfor takknemlig for den enstemmige komites innstilling i så måte.

Videre er det en mindretallsfraksjon i komiteen som henstiller til Regjeringen at den under de kommende overveielser og til neste forelegg vil ta op også spørsmålet om konsesjon for hvalfangstvirksomheten i det store og hele, og at den herunder tar op spørsmålet om begrensning av aktieutbytte og disponenthonorarer, likeledes forhyring, kortere arbeidstid og avsetning av sikringsfond for arbeiderne og de kommuner hvor selskapene hører hjemme. Det er de distriktsinteressekrav som her er fremholdt i en sterkt konsentrert form, som egentlig danner grunnlaget for den interpellasjon som er innlevert, og som gjør at jeg på vegne av interessene i hvaldistriktene ikke helt kan slå mig til ro med det som alt foreligger. Jeg gjentar: hvad som her foreligger av lovforandringer i den hensikt som man tydelig forstår Regjeringen har med den bemyndigelse den utber sig, er utmerket, jeg har intet annet enn godt å si til det, og likedan understreker jeg igjen komiteens forbedring av proposisjonen; men hvad jeg nevnte om distriktsinteressene, hvalfolkenes interesser gjør at jeg hittil ikke har funnet å kunne efterkomme de mange henstillinger om å ta interpellasjonen tilbake. Dertil kommer også at de ting jeg her sist nevnte, og som også er inntatt i innstillingen, er ikke ting som egentlig behøver å holdes hemmelig, tvertom, både offentligheten og distriktene der nede har berettiget krav på at disse ting kommer offentlig frem og at man får rede på hvad som er foretatt og hvordan i tilfelle statsmyndighetene vil stille sig til de stillede krav. Jeg kan tilføie at hverken jeg eller de interesser jeg representerer, interesserer oss for den såkalte aktuelle situasjon, striden mellem selskapene, mellem Lars Christensen og Unilever på den

ene side og hvalfangstforeningen med de andre disponenter og aktieinteresser på den annen side. Heller ikke har den divergens som synes å være nokså skarp, som det er kommet offentlig frem, mellom Bjarne Aagaard på den ene side og Hvalrådet - og jeg kan gjerne si hele hvalkleresiet - på den annen side, noen interesse for oss, men jeg vil gjerne gjenta det er de krav som er sterkt konsentrert i komitemindretallets henstilling, en nærmere begrunnelse for disse krav og et svar på dem som gjør det nødvendig at denne situasjon behandles offentlig. Det er en hel del av de ting som foreligger her, som det ikke er nødvendig å legge ned som konfidentielle dokumenter.

Vi har i det siste sett at det er kommet meddelelse fra England om at overhuset - det er i telegram av 21/6 - ved annen gangs behandling har vedtatt Genferkonvensjonen av 1931. Jeg går ut fra at den engelske lov inneholder bestemmelser som vil bemyndige den engelske regjering til å kunne fatte samme regulerende bestemmelser med hensyn til fangsttidens begrensning og med hensyn til å påby hel og full utnyttelse av hvalen, og så den dermed forbundne kontroll; jeg går ut fra at den engelske lov inneholder bestemmelser som gir regjeringen bemyndigelse til det, og jeg håper at den norske regjerings bestrebelse nu - efter at man har sett at også hvalfangstsselskapene er blitt interessert - vil gå ut på at man her vil få en overenskomst med sterk begrensning på disse hold, og at det vil lykkes at man her både kan få fangstbegrensning og produksjonsoverenskomst, slik at denne bedrift vil kunne bevares og at man vil kunne få noen sikkerhet i fremtiden. Jeg nevner dette siste her i et hemmelig møte, fordi jeg ikke er sikker på hvor langt statsråden og regjeringen vil gå i sin besvarelse i forhold til England. Det er jo så som statsråden meget riktig gjorde oppmerksom på i Odelstinget, at vi er ikke alene på verdenshavet. En for sterk restriksjon fra vår side vil kunne skade oss. Det som det her er spørsmål om, det er hvor meget man vil sette inn på og hvilken utsikt man har til å kunne få en virkelig overenskomst mellom England og Norge, som her faktisk er nær sagt de eneste interesserte parter. Hvis statsråden kan uttale sig også om dette når interpellasjonen kommer op, er det så meget bedre, men jeg har nevnt det her for det tilfelle at han finner at det er ting som ikke bør sies offentlig, og da kan han i tilfelle gi opplysning om det her.

Statsråd Meling: Jeg kan jo i det store og hele bare henvise til hvad jeg sa under behandlingen i Odelstinget av denne sak. Men der er et par ting som jeg allikevel i anledning av hr. Jenssens bemerkninger finner å burde si noe om. Som det fremgår av proposisjonen var det allerede tidlig i vår i departementet reist spørsmålet om man i tilfelle hadde adgang til å gå til visse innskrenkninger, hvis det i England blev vedtatt en lov som vilde gå ut på å gi den engelske regjering bemyndigelse til for Englands vedkommende å treffe regulerende bestemmelser. Saken blev flere ganger diskutert mellem Hvalrådet og departementet, og det blev da bestemt at vi, før Stortinget gikk fra hverandre, skulde sørge for å få en bemyndigelse, så at vi i tilfelle det kunde treffes en overenskomst og England hadde en lov som gav regjeringen

adgang, ikke skulde være hindret ved at der ikke her forelå tilstrekkelig bemyndigelse og lovbestemmelser. Saken var kommet så langt at den var ferdig til å fremsettes i statsråd den 1 juni. Jeg gjør opmerksom på dette av hensyn til de data som hr. Jenssen nevnte. Jeg har ikke noe imot at han tilegner sig noen ære for at det er kommet så langt, men disse data forteller at vi ialfall tidligere har vært sterkt optatt av disse spørsmål. Saken var som sagt kommet så langt at jeg den 1 juni kunde ha fremsatt proposisjon. Imidlertid var det forskjellige ting som gjorde at vi fant det riktigst å vente noen dager. Det gjorde at proposisjonen da ikke blev fremsatt før den 8 juni.

Det som har den aller største betydning her, det er om det kan være utsikt til å opnå overenskomster som gjør det mulig å foreta disse reguleringer som det her er spørsmål om, og det er riktig som hr. Jenssen oplyste, at det har vært meddelt i pressen at saken har vært behandlet i Overhuset og skal behandles i Underhuset, og hvad resultatet av det blir, tør man naturligvis ikke si noe om nu. En ting som jeg vil få lov å fremholde, er at vårt land har vært det fremste, i forreste rekke når det gjelder lovbestemmelser i denne materie. Man har allerede i 1929 vedtatt en hvallov som er strengere enn i noe annet land, men selvfølgelig skal vi være opmerksom på - og det gjelder ikke bare dette med regulering, men det gjelder i det hele tatt de spørsmål som knytter sig til denne næring, det sa jeg i Odelstinget og det vil jeg gjenta her - at det er ikke vi som er herrer over havet, og heller ikke har vi dessverre noe herredømme til å bestemme i hvilken utstrekning det produkt skal anvendes og hvordan prisen skal settes. Det må man være opmerksom på. Her har vi en konkurranse som på disse områder setter oss i en meget vanskelig stilling. Dertil kommer jo det, at verdensmarkedet i det hele, verdenshandelen i det hele - det kjenner forsamlingen like godt til som jeg - er kommet i en stilling som slett ikke skal gjøre denne sak lettere å behandle og arbeide med.

Det er tale om konsesjon også i komiteens innstilling og om Hvalrådets sammensetning. Nu vil jeg gjøre opmerksom på, som jeg også gjorde opmerksom på i Odelstinget, at her er det faktisk statsmyndighetene som har staket ut den linje som skulde følges. Det har vært forelagt proposisjon om det, og det har vært behandlet i komiteen, og Stortinget har tatt sitt standpunkt til dette spørsmål om konsesjon, som også da var oppe. Der er tydeligvis en ganske stor misforståelse med hensyn til det som har vært anført om disse konsesjonsspørsmål. For det første vil jo naturligvis en konsesjon gitt av oss i tilfelle ikke rekke lenger enn til de selskaper, til de skibe som seiler under norsk flagg. Den vilde ikke ha noen innflydelse, noen gyldighet for alle dem - og deriblandt meget moderne hvalkokerier - som seiler under annet flagg. Jeg tror at misforståelsen på det område har vært så pass stor at man har trodd at det er oss det har stått på i denne sak. Det er ikke tilfellet, nemlig fordi den form for konsesjon som det fra den annen side har vært tale om, er en helt annen enn man synes å regne med her. Jeg har nettopp i disse dager fått undersøkt dette litt, og jeg skal bare citere hvad jeg derom har fått fra formannen i Hvalrådet, som har fått en meddelelse fra den britiske legasjon i Oslo den 23 juni i forbindelse med dette

spørsmål om konsesjon og hvordan den i tilfelle vilde bli anvendt i England. Denne skrivelse som Hvalrådetets formann har fått fra legasjonen lyder i oversettelse så: "Jeg er blitt anmodet av min regjering om å meddele Dem at Hans Majestetets Regjering i det Forenede Kongerike i henhold til det forslag til lov om regulering av hvalbedriften som for tiden foreligger for Parlamentet, ikke har noen adgang til å gjøre noen forskjell med hensyn til dem som søker om lisenser, idet disse alle er berettiget til lisenser når de oppfyller lovens bestemmelser. Jeg må også meddele Dem at forsinkelsen med hensyn til ratifikasjonen av hvalfangstoverenskomsten fra Storbritannias side alene skyldes indre årsaker, særlig det store arbeidspress i Parlamentet." Forholdet vil altså være det, at hvis man her skulde ha praktisert - og det måtte man - en eventuell konsesjonslov på samme måte som det har vært forutsetningen i England, så vil det jo ha måttet baseres ikke på selve konsesjonsloven hvorvidt man skulde gi det og det selskap tillatelse til å fange, men konsesjonen måtte gis til alle dem som søkte når de ellers opfylte lovens krav og vilde påta sig lovens forpliktelser med hensyn til fangstregulering o.s.v., og det er en meget stor forskjell.

Konsesjonslovgivningen hos oss vilde altså ikke ha ført til det resultat som enkelte mener den vilde ha ført til. Det er en misforståelse, og jeg benytter anledningen til å rette den. Hvis vi hadde gått til konsesjonssystemet og hadde nektet å gi konsesjoner, så vilde der jo intet ha vært til hinder for at der kunde bli ennu flere hvalkokerier under utenlandsk flagg. Jeg har sett på en oppgave over de forskjellige kokeriers hjemsteder, og hvis hensikten med en konsesjon hadde vært å forhindre dannelse av nye selskaper og utvidelser her, så kan jeg tenke mig at en by som Tønsberg idag neppe hadde hatt helt ut moderne kokerier. Efter hvad det fremgår av den citerte skrivelse, så er det, såvidt jeg kan skjønne, nærmest en registreringsaffære som aktes gjennomført i England, og betingelsen for den er at de lovbestemmelser som gjelder med hensyn til hvalfangst for øvrig, skal følges. Jeg skal ikke komme nærmere inn på det.

Med hensyn til Hvalrådet, som komiteen har uttalt sig om, så sa jeg litt om det også i Odelstinget, og jeg skal gjenta en del av det her ved å si at i den tid jeg har sittet i departementet, så har jeg hatt et sterkt inntrykk av at Hvalrådet har fulgt disse ting med den aller største interesse. Men det er jo klart at med den linje som her er valgt med hensyn til disse ting, så vilde det jo være naturlig og har vært naturlig at Hvalrådet på dette område har fulgt den samme linje, så kritikken over Hvalrådet efter det kjennskap jeg har til det, er helt uberettiget. Jeg kan tilføie hvad jeg også sa i Odelstinget, at foruten det arbeide som de øvrige Hvalrådetets medlemmer har utført, så har et av Hvalrådetets medlemmer, professor Hjort, i disse spørsmål utført et for landet meget godt arbeide.

Med hensyn til de andre spørsmål som er reist av komiteens mindretall, så skal jeg ikke komme nærmere inn på dem her. Jeg skal ikke komme videre inn på dem enn ved å si at dette spørsmål om disponenthonorarer og aktieutbytte det er jo spørsmål som i første rekke henligger under de selskaper som

driver denne næring, og her å ville løsrive, ta ut en enkelt næring og sette den i en særstilling med hensyn til lovens bestemmelser forekommer mig å være lite både hensiktssvarende og rimelig. Man skal huske på det at det er dog de folk som danner disse selskaper, som selv bør få avgjøre i hvilken utstrekning og på hvilken måte de vil lønne dem som skal stelle med det. Jeg kan tenke mig at det også skattemessig har hatt betydning for enkelte byer dette, at de har hatt disponenter boende i sin midte, som har vært avlønnet ikke bare av norske selskaper. Her må man også være opmerksom på, at man kun vilde kunne trekke grenser i de tilfelle som gjelder de norske. Og jeg tror man skal være litt varsom med å gå til særlige byrder på en næring som ialfall under de nuværende omstendigheter slett ikke har noen særlige utsikter, hverken til store tantiemer eller til store aktieutbytter. Det er andre spørsmål i forbindelse med denne sak som har en ganske annen betydning både for næringen og for landet.

Anderssen-Rysst: Jeg vil ikke fremkomme med noen særlige bemerkninger i denne sak på det nuværende tidspunkt, selv om jeg er komiteens ordfører i saken, idet jo komiteen, som det fremgår av innstillingen, side 3, forutsetter at de spørsmål som omhandles i disse lovforandringer, må komme op til overveielse neste år i forbindelse med de spørsmål som også nevnes i komiteens innstilling. Komiteen har i denne sak ikke hatt megen tid på sig. Da vi fikk proposisjonen til behandling, var det utgangspunkt vi hadde å holde oss til det, at Stortinget skulde være oppløst idag, og at det således var umulig for oss å gå nærmere inn på saken. Men dernæst meldte også det spørsmål sig da vi fikk proposisjonen - det er prp. nr. 57 - hvorvidt man kunde gå på proposisjonen, uten at der blev truffet visse bestemmelser som garderte mot omgøelser. Det spørsmål kom under drøftelse i komiteen og var samtidig under drøftelse i departementet. Og vi fikk departementets skrivelse av 15 juni med forslag om tre nye paragrafer i loven, hvorefter der skulde kreves samtykke for salg av kokerier til utlandet o.s.v. som det fremgår av loven. Vi kunde som sagt ikke gå nærmere inn på spørsmålet nu, det var ikke tid til det. Jeg vil imidlertid få lov å minne om, at da vi fikk den første lov i denne materie - loven av 21 juni 1929 - hadde den vært gjenstand for en meget omhyggelig behandling i komiteen. Komiteen gikk inn på de forskjellige sider av saken og hadde også hearings med forskjellige av hvalfangstbedriftens menn, idet komiteen var av den opfatning, at man her befant sig på et meget vanskelig område når det gjaldt lovinngrep, og at man måtte være forsiktig med de prinsipper man knesatte. Men resultatet blev dengang at loven blev vedtatt i overensstemmelse med proposisjonen. Derefter fikk vi den utvikling av saken som betegnes ved Genferkonvensjonen, og som nettopp bygget på den norske loven av 1929, en konvensjon som er ratifisert av Norge, men hvor vi ennu venter på ratifikasjon fra engelsk side, som er så avgjørende for hele overenskomstens betydning og verd. Efter hvad man nu kan regne med vil denne ratifikasjon innen en nær fremtid være en kjensgjerning, og da kommer man i denne sak på en fastere grunn. Da vil man kunne gå videre i full forståelse med den nasjon som har særlige

interesser her, og hvis innstilling i saken har så stor betydning. Det er under disse omstendigheter at vi altså ikke har kunnet gå nærmere inn på de spørsmål som reises. Komiteen aksepterer departementets forslag, men vi peker på at de til neste år bør gis en mere inngående behandling i forbindelse med spørsmålet om varige forandringer av loven. Som det sees er tre av lovens paragrafer, som altså gjelder konsesjon for salg av kokerier til utlandet, bare gjort gjeldende til 1 juli 1936, så loven må under alle omstendigheter frem igjen.

Jeg vil ikke gå inn på den debatt som har vært ført her idag, men jeg vil dog like overfor den ærede statsråd få lov å fremheve, at når komiteen enstemmig har uttalt ønskeligheten av at også spørsmålet om en omdannelse av Hvalrådet kommer under overveielse til neste år, så ligger ikke deri noen kritikk mot Hvalrådet; ialfall er det ikke ment slik fra min side - jeg er jo komiteens ordfører for saken - men det er meget som taler for at Hvalrådet får representanter også for de organisasjoner hvis ve og vel det skal skalte og valte med. Jeg synes det i og for sig er en rimelig opfatning. Når det ærede statsråd har et utmerket godt inntrykk av Hvalrådets virksomhet, vil jeg ikke på noen som helst måte motsi ham i det. Men det kunde jo være ønskelig for den komite som stiller med disse ting, at den fikk sig tilstillet beretninger om den virksomhet som Hvalrådet må utføre i årets løp, og som gjelder så store interesser. Jeg hadde funnet det rimelig, og jeg vil få lov å nevne for den ærede statsråd, at utenrikskomiteen, som jo har disse lover til behandling, vel burde få sig tilstillet beretning om virksomheten, når der foreligger noe, slik at man ialfall kunde ha et innblikk i hvordan forholdene har artet sig og hvordan rådet har arbeidet. Jeg vil ikke her for mitt vedkommende uttale noen kritikk mot rådet, men jeg vil si at så viktige ting som det her gjelder, vilde det være nokså naturlig om dette skjedde. Det blir altså anledning til til neste år å komme nærmere inn på saken både fra komiteens side og fra Lagtingets side; jeg skal derfor innskrenke mig til disse bemerkninger.

Anton Jenssen: Jeg har bare en kort bemerkning å gjøre til statsrådets uttalelse om kravet om konsesjon. Det er, sa statsråden, et vanskelig spørsmål, og det er vel så, det er jo ikke vi alene som bestemmer. Om vi setter konsesjonsbestemmelser, så kan det virke uheldig. Men det er vår henstilling at man må søke å få den samme ånd inn i de engelske bestemmelser og i tilfelle få de engelske statsmyndigheter til å erklære sig enig i, at for en bedrift som denne, må der for at man kan bevare hvalbestanden og få en økonomisk fornuftig drift, settes de og de bestemte betingelser. Det er her spørsmål om den norske regjering er interessert i å søke å øve en slik innflydelse hos den engelske regjering, således at man kan få de samme konsesjonsbetignelser for hvalfangsten vedtatt også av de engelske statsmyndigheter. Her er altså spørsmålet først og fremst om våre statsmyndigheters interesse og iver og den kraft de vil sette inn på å få den engelske regjering over på vårt standpunkt her. Og hvis det skulde hende at dette ikke klaffer med de norske hvalfangstselskapers eller hvaldisponenters interesser, så går

jeg ut fra at vi har et hvalråd og en regjering som ikke ser først og fremst på hvaldisponentenes og hvalfangernes interesser, men på folkets og landets interesser, for å få en ensartet konsesjonslovgivning, som både Englands og våre - jeg kan si folkets, samfundets interesser er varetatt ved. Hvis vi hadde hatt konsesjonsbetingelser, sa statsråden - det skulde formodentlig være en sterk avvebning like overfor mig og de distrikters interesser som jeg representerer - hvis vi hadde hatt de konsesjonsbetingelser som det ropes på, da vilde man ikke hatt de nye moderne kokerier, da vilde ikke Tønsberg hatt sine moderne kokerier. Jeg er ikke så sikker på det. Dessuten viser det sig nu i ethvert fall at det er mangelen på konsesjonsbestemmelser - det at de er startet alle disse nye store selskaper med de store moderne kokerier - som har ført oss op i den katastrofe som nu er. Og det skulde undre mig om ikke de eldre selskaper vilde være interessert i å skaffe sig moderne materiell, og jeg går ut fra at en konsesjonsbestemmelse ikke vilde hindre dem i å anskaffe sig det. Dette var om konsesjonen.

Så var det noen uttalelser om de krav som er stillet, og som man mener burde settes inn i konsesjonsbestemmelsene, bl.a. om tantieme og disponenthonorarer o.s.v. Om man skulde ha bestemmelser her, så vilde det kanskje ha en kjedelig innflydelse, skattemessig sett. Ja, dessverre, vi har erfaringer å bygge på i så måte. Det har overordentlig bedrøvelige følger for kommunene, skattemessig sett, både dette tantiemespørsmålet og spekulasjonen i det hele, og det er det jeg akter å komme litt inn på i interpellasjonen.

Med hensyn til Hvalrådet så skal jeg ikke komme nærmere inn på det nu. Jeg er ialfall på de interessertes vegne tilstrekkelig tilfreds med at komiteen enstemmig har anmodet regjeringen om i sine neste forelegg å utrede og fremlegge spørsmålet om en omordning av Hvalrådet, slik at også staten og de interesserte organisasjoner blir representert. Jeg er tilstrekkelig tilfreds med komiteens ordførers understreking av dette krav, og går da ut fra at man vil komme tilbake til det. Jeg har da ingen ting imot at den ærede statsråd nu ved den nuværende institusjons avslutning snart gir den noen pene ord med på veien. Det er det i og for sig ikke noe å si på. Det er mulig det inntrykk han har hatt er riktig, men det er ikke til hinder for at man nede i de interesserte distrikter har et helt annet inntrykk av Hvalrådets virksomhet, og det er det, at Hvalrådet har vært selskapenes og disponentenes medhjelpere til skade for de almene interesser, og at det har ikke vært noen god rådgiver for regjeringen. Dette inntrykk hos folk i de interesserte distrikter, må man nemlig ta hensyn til. Riktig eller ikke riktig, det vil jeg ikke ha uttalt noe om, men inntrykket og meningen er der, og det må man ta hensyn til.

Statsråd Meling: Jeg skal først like overfor den ærede ordfører si at der har vært gitt meddelelse til Stortinget også om Hvalrådets virksomhet i forbindelse med anvendelsen av avgiften ifølge § 8 i lov av 21 juni 1929. Den er avgitt i en innstilling fra Handelsdepartementet av 15 april 1932, og der vil naturligvis efter den henstilling som er gjort her, komme beretning fra Hvalrådet om virksomheten, og der vil i

forbindelse med den sak bli anledning til å komme inn på de spørsmål som her er reist i komiteen.

Med hensyn til den interesse som regjeringen har for å fremme videre disse spørsmål sa jeg i mitt første innlegg at Norge her på dette område hele tiden har vært i forreste rekke for å finne vei frem til regulerende bestemmelser, og det arbeide som har vært gjort for å få fremmet dette også utenfor vårt eget lands grenser, vil fremgå av de data som jeg gav opplysning om også i Odelstinget. Både regjeringen og Hvalrådet har gjort alle mulige bestrebelser for å få tilslutning til den internasjonale hvalkonvensjon av 24 september 1931. Første gang blev dette gjort gjennom den norske delegasjon ved Folkeforbundets møte i Geneve i mars 1932. I juni 1932 foranlediget Hvalrådet at det norske hvalreglement og skjemaet for den norske fangstjournal blev tilstillet Folkeforbundet med anmodning om å sende dem til alle interesserte land. Fornyede henvendelser blev sendt i september 1932, februar, juli, august, september 1933 gjennom delegasjonen i Geneve, oktober og november 1933, mars, april, mai og juni i år. Så det fremgår av dette at det herfra har vært gjort bestrebelser for å få fremmet disse spørsmål og få dem frem til en fellesbehandling så snart som mulig. Jeg vil føie til at jeg hadde trodd at hr. Anton Jenssen efter den behandling som saken hittil har fått i regjeringen og i komiteen, og da saken og dens forskjellige spørsmål også i forbindelse med det lovvedtak som nu er oppe her nødvendigvis i en eller annen form må komme op for Stortinget i kommende sesjon, ikke hadde funnet det nødvendig å fastholde sin interpellasjon - ikke fordi jeg ikke gjerne skal besvare den, men fordi forholdene i øieblikket ligger slik til på dette område, at jeg tror ikke der er vunnet noe ved å komme inn på de forskjellige spørsmål i detalj som reiser sig i denne forbindelse. I tilfelle hr. Jenssen ikke finner at det går an å vente med å diskutere disse spørsmål, når de kommer igjen neste år, er det klart at jeg på grunn av forskjellige omstendigheter og forhold blir nødt til å bli meget begrenset i det svar jeg kan gi ham, fordi for den vesentligste del og det som har den største betydning i denne sak er svaret gitt i den proposisjon og de lovforslag som her er fremlagt.

Presidenten: Hr. Anton Jenssen har hat ordet to ganger og får ordet til en kort bemerkning.

Anton Jenssen: Jeg er opmerksom på at det vesentligste av regjeringens svar på interpellasjonen allerede foreligger. Jeg gjorde opmerksom på det da jeg hadde ordet første gang; men jeg redegjorde også for - og vilde gjerne ha sagt - hvorfor jeg ikke har funnet å kunne ta interpellasjonen tilbake. Det er interesser i distriktene og fangstfolkenes interesser som gjør at en hel del av dette som nu foreligger, ikke behøver å låses ned, men har interesse av å komme frem. Det ligger for øvrig ikke i min makt alene å bestemme om jeg kan frafalle interpellasjonen.

Anderssen-Ryst: Med henblikk på interpellasjonsdebatten vil jeg gjerne få uttale som min opfatning at det blir en nokså eiendommelig situasjon, all den stund hverken statsråden eller

Møte for lukkede dører, Lagtinget 25. juni 1934

noen annen i Stortinget kan gi noen opplysning om det som er foregått i Odelstinget og som foregår her i Lagtinget. For denne lov kan ikke kunngjøres før den er sanksjonert av Kongen, og det blir neppe før fredag. Jeg er helt enig med statsråden i at det hele kommer til å stå i en skjev stilling, når behandlingen skal foregå i Stortinget idag. Jeg vil gjerne ha henstillet til hr. Anton Jenssen å overveie om han ikke under disse omstendigheter kan trekke interpellasjonen tilbake. Han har rik anledning til å komme tilbake til dette spørsmål neste år, og da vil han få en bedre basis å stå på enn idag.

De enkelte paragrafer i Odelstingets beslutning foranlediget ingen bemerkning.

Efter forslag av presidenten besluttetes enstemmig:

Lovbeslutningen blir som bifalt også av Lagtinget å oversende Kongen.

Presidenten: Presidenten foreslår at proposisjonen, innstillingen og debatten vedkommende denne sak blir å offentliggjøre i den utstrekning presidentskapet bestemmer.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Protokollen blev derefter oplest uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 10.55.